

رتبه‌بندی شاخص مقالات سایمگو؛

علوم انسانی و اقتصاد در چاه فراموشی / کفه سنگین ترازوی مهندسی در تولیدات علمی

بررسی رتبه‌بندی سایمگو نشان می‌دهد تعداد مقالات علمی تولید شده توسط دانشمندان در حوزه‌هایی که در آن با چالش مواجهیم، کمتر است.

به گزارش خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز، هر ساله بسیاری از دانشگاه‌های جهان توسط موسسات مختلف مورد بررسی قرار گرفته و با معیارهای معینی رتبه‌بندی می‌شوند. طبیعتاً هر کدام از این مؤسسات، از شاخص‌های ارزیابی متفاوتی استفاده می‌کنند و ممکن است یک دانشگاه در یک نظام رتبه‌بندی، رتبه نخست را کسب کرده و در رتبه‌بندی دیگر، فاقد شاخص‌های مورد نظر بوده و جایگاهی در این نظام نداشته باشد.

نظام رتبه‌بندی سایمگو یکی از نظام‌های رتبه‌بندی است که فعالیت خود را از سال ۲۰۰۹ آغاز کرده است و هر سال حدود ۵ هزار دانشگاه، موسسه آموزشی و پژوهشی را در سراسر جهان ارزیابی می‌کند.

سایمگو در ارزیابی سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۸ کشورهای مختلفی که در بازه زمانی مذکور بیش‌ترین تولید مقالات علمی را داشته‌اند، معرفی کرده است. براساس این رتبه‌بندی کشور آمریکا با ۱۲ میلیون و ۷۰ هزار و ۱۴۴ مقاله (۱۰ میلیون و ۷۰۱ هزار و ۸۴۸ مقاله قابل استناد) توانسته است رتبه اول را کسب کند. این در حالی است که میزان استناد به مقالات این کشور در بازه زمانی ذکر شده، ۲۹۷ میلیون و ۶۵۵ هزار و ۸۱۵ مورد بوده است.

کشور چین با ۵ میلیون و ۹۰۱ هزار و ۴۰۴ مقاله (۵ میلیون و ۷۸۵ هزار و ۴۲۴ مقاله قابل استناد) رتبه دوم و کشور انگلستان با ۳ میلیون و ۴۴۹ هزار و ۲۴۳ مقاله (۲ میلیون و ۹۳۵ و ۵۳۷ مقاله قابل استناد) رتبه سوم را در این بازه زمانی کسب کرده است. این در حالی است که میزان استناد به مقالات کشور چین و انگلستان به ترتیب ۴۸ میلیون و ۸۳۳ هزار و ۸۴۹ مورد و ۷۷ میلیون و ۳۵۵ هزار و ۲۹۷ مورد بوده است.

همچنین ایران نیز در نظام ارزیابی سایمگو توانسته است رتبه ۲۲ را در میان کشورهای جهان کسب کند. تعداد مقالات تولید شده توسط محققان و دانشمندان کشور، ۵۱۴ هزار و ۴۹۶ مورد بوده است که ۴۹۵ هزار و ۲۲۷ مورد آن قابل استناد بوده است. میزان استناد به مقالات ایران در نظام ارزیابی سایمگو، ۴ میلیون و ۲۸۱ هزار و ۵۴۷ مورد ثبت شده است.

ایران رتبه دوم تولید مقالات علمی خاورمیانه در بازه زمانی ۱۹۹۶-۲۰۱۸

جدول شماره یک بیانگر رتبه کشورهای منطقه خاورمیانه در تولید مقالات علمی در بازه زمانی ۱۹۹۶-۲۰۱۸ است:

همان‌طور که از جدول فوق مشخص است، کشور ایران توانسته است مقام دوم تولیدات علمی را در بازه ۲۰۱۸-۱۹۹۶ بین کشورهای خاورمیانه کسب کند، این در حالی است که کشور ترکیه با ۵۸۸ هزار و ۳۵۶ مقاله و ۵۴۶ هزار و ۶۸۴ مقاله قابل استناد رتبه اول را کسب کرده است.

اقتصاد و مهندسی؛ کم‌ترین و بیش‌ترین تولید مقالات علمی در کشور

جدول شماره ۲ بیانگر میزان مقالات موضوعی تولید شده ایران در خاورمیانه در بازه زمانی ۲۰۱۸-۱۹۹۶ است:

براساس رتبه‌بندی نظام ارزیابی سایمگو، ایران در زمینه مقالات علمی تولید شده توسط دانشمندان در حوزه کامپیوتر، علوم تصمیم‌گیری و مهندسی دانش، زمین‌شناسی و نجوم، انرژی، مهندسی، محیط زیست، ایمونولوژی و میکروبیولوژی، فارماکولوژی و سم‌شناسی توانسته است رتبه اول خاورمیانه را کسب کند.

به عنوان مثال ایران توانسته است رتبه دوم خاورمیانه و ۵۱ جهانی را در تولید مقالات علمی در حوزه کشاورزی و علوم زیستی کسب کند. میزان مقالات علمی تولید شده دانشمندان کشور در خاورمیانه ۴۵ هزار و ۹۳۰ هزار مورد است که ۴۴ هزار و ۹۹۸ مورد آن قابل استناد است. همچنین رتبه ایران در مقالات تولید شده حوزه بیوشیمی، ژنتیک و زیست‌شناسی مولکولی به ترتیب در خاورمیانه و جهان ۲ و ۲۴ بوده است و میزان مقالات این حوزه به ۵۰ هزار و ۳۴۹ مورد می‌رسد که ۴۹ هزار و ۱۱ مورد آن قابل استناد هستند. تعداد مقالات قابل استناد سایر حوزه‌ها به همراه رتبه خاورمیانه و جهان کشور در جدول فوق ذکر شده است.

تولید مقالات چالشی در چاه فراموشی

اگر نگاهی به جدول فوق (شماره ۲) بیندازیم، در می‌یابیم که تعداد مقالات تولید شده در برخی حوزه‌ها، کمتر از ۷ هزار است. به عنوان مثال تعداد مقالات تولید شده دانشمندان کشور در حوزه هنر و علوم انسانی ۵ هزار و ۸۷۹ نفر در خاورمیانه بوده است که ۵ هزار و ۶۳۸ مورد آن قابل استناد است.

همچنین میزان مقالات تولیدی در حوزه مدیریت، کسب و کار و حسابداری به ۷ هزار و ۳۱ مورد می‌رسد که ۶ هزار و ۸۳۳ مورد آن قابل استناد است. میزان مقالات تولید شده در حوزه اقتصاد نیز به ۲ هزار و ۷۰۸ مورد می‌رسد که ۲ هزار و ۶۰۳ مورد آن قابل استناد است.

اگر حوزه‌هایی که در آن تعداد مقالات کمتری تولید کرده‌ایم را در نظر بگیریم، مشاهده می‌کنیم که در همان حوزه‌هایی که کشور دچار چالش‌های جدی است تعداد مقالات کمتری نیز توسط دانشگاهیان و متخصصان تولید شده است. به عنوان مثال بارها توسط استادان، نظریه‌پردازان و حتی مقام معظم رهبری مطرح شده است که باید در حوزه علوم انسانی تحول ایجاد شود؛ اما با این حال تعداد مقالات تولید شده در این حوزه نسبت به رشته‌های مهندسی بسیار کمتر است. همچنین با توجه به تحریم‌ها و وضعیت اقتصادی کشور، ضرورت توجه ویژه به علوم اقتصاد در کشور احساس می‌شود اما با این حال تعداد مقالات تولید شده در این حوزه نسبت به سایر موارد کمتر است.

لزوم توجه به تولید مقاله در حوزه میان‌رشته‌ای

ایران در حوزه‌هایی مانند مهندسی، دارو، فیزیک، علم مواد، کامپیوتر و ژنتیک و زیست‌شناسی مولکولی توانسته است بیش‌ترین مقالات قابل استناد را تولید کند، از طرفی در تولید برخی از مقالات حوزه‌های مختلف دچار ضعف هستیم. به عنوان مثال تعداد مقالات تولیدی ایران در حوزه میان رشته‌ای به ۸ هزار و ۶۶۲ مورد می‌رسد که از این تعداد ۸ هزار و ۶۰۱ مورد آن قابل استناد است. ایران در این حوزه بین ۱۶ کشور خاورمیانه، رتبه ۱۵ را کسب کرده است.

همچنین تعداد مقالات تولید شده در حوزه اعصاب و روان به ۶ هزار و ۶۷۵ مورد می‌رسد که ۶ هزار و ۲۳۴ مورد آن توسط نظام ارزیابی سایمگو قابل استناد اعلام شده‌اند. در حوزه اعصاب و روان از بین ۱۶ کشور خاورمیانه، رتبه پانزدهم را کسب کرده‌ایم.

طبیعتاً با یک نگاه ساده می‌توان دریافت که در حوزه تولید مقالات علمی دو حوزه‌ای که پیش‌تر به آن اشاره شد، ضعف‌هایی احساس می‌شود.

اگرچه ایران در خاورمیانه و جهان از لحاظ علمی جایگاه مناسبی دارد؛ اما با بررسی‌هایی که نظام ارزیابی سایمگو از حوزه‌های مختلف علمی و شاخص تولید مقاله ارائه داده است می‌توان نتیجه گرفت آمایش ویژه‌ای برای تولید مقاله بر اساس نیاز جامعه وجود ندارد، به همین دلیل ضرورت احصای مشکلات جامعه و به تبع آن، برنامه‌ریزی برای سرمایه‌گذاری در حوزه‌هایی که برای رفع این مشکلات کارساز هستند، احساس می‌شود.

انتهای پیام /